

تحلیلی بر بهسازی و نوسازی بافت قدیم شهری (مورد مطالعه: منطقه دو نجف آباد)

سمیه شاکری قلعه سفیدی^۱، مهدی ابراهیمی بوزانی^۲، رضا مختاری ملک آبادی^۳

^۱ - کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، گرایش بهسازی و نوسازی بافت فرسوده شهری، دانشگاه پیام نور، اصفهان، ایران

s.shakeri83@gmail.com

^۲ - استادیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران mahdebrahim@yahoo.com

^۳ - دانشیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران r.mokhtari@bh.isfpnu.ac.ir

چکیده

با اوج گرفتن پدیده شهرنشینی و مهاجرت‌های بی رویه روستائیان، بعد از اصلاحات ارضی، رشد شهرها به صورت افقی و بی رویه ادامه پیدا کرد و بافت های قدیمی شهرها مجالی برای نو شدن پیدا نکردند. روز به روز بر فرسودگی این بافت ها افزوده شد و به معضلی در تمامی شهرها تبدیل شد. این نوع پژوهش به لحاظ هدف از نوع کاربردی و به لحاظ ماهیت از نوع توصیفی-تحلیلی است. اطلاعات مورد نیاز در بخش مبانی نظری از شیوه کتابخانه ای جمع آوری شده و اطلاعات مورد نیاز از شیوه پیمایشی جمع آوری شده است. مدل مورد استفاده در مقاله نیز SWOT می باشد. یافته های حاصل از پژوهش نشان می دهد که در مجموع نقاط قوت با ضریب نهائی، ۳/۲۰۳، نقاط ضعف با ضریب نهائی، ۳/۰۶۹، گروه فرصتها با ضریب نهائی، ۳/۳۲۳، و گروه تهدیدها، با ضریب نهائی ۳/۰۷۴ به ترتیب بیشترین و کمترین وزن ها را به خود اختصاص داده اند. با توجه به وضعیت بافت قدیم منطقه دو نجف آباد، پیشنهاد می شود از طرح های مشارکتی و توانمندسازی در جهت بهسازی و بازسازی این بافت قدیم بهره گرفته شود.

واژه های کلیدی: بهسازی، نوسازی، بافت قدیم، SWOT، منطقه دو نجف آباد

۱- مقدمه

بیش از چند دهه است که بافت های قدیمی شهرها به فراموشی سپرده شده اند. در بافت های قدیمی، کیفیت شرایط زیست محیطی به پایین تر از هر استاندارد قابل تحمل انسانی تنزل یافته است. این بافت ها روز به روز بی رونق و فرسوده تر می شوند و به بافت های مسئله دار و مشکل زا در برنامه ریزی و مدیریت شهری مطرح می باشند و ساماندهی و احیای بافت های قدیمی ضرورتی است که اهمیت آن با شناخت ارزش ها، توان اقتصادی، کالبدی، فرهنگی و اجتماعی بافت روشن می شود. تداوم وضعیت تخریب کالبد فیزیکی بافت به همراه تنزل شرایط زیست محیطی، منجر به حرکت گروه های توانمند از این محله ها به سایر قسمت های شهر و هجوم و اشغال آن به وسیله گروه های کم درآمد و کارگر گردیده است که نتیجه آن تسریع فرایند رکود و تنزیل است (رهنما، ۱۳۷۵: ۱۱). منطقه دو شهر نجف آباد واقع در استان اصفهان نیز با مساحتی حدود ۲۱۴ هکتار و جمعیتی در حدود ۴۱۸۵۰ نفر از جمله مناطق شهر نجف آباد است که از درون دچار فرسودگی بافت شده است